

Adonis tianschanica

Foto: Peter Hellings

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Adonis* is afkomstig uit de Griekse mythologie, verwijzend naar de jager Adonis, wiens bloed de plant zou hebben doen ontspruiten. De soortnaam *tianschanica* is een geografische aanduiding en verwijst naar het Tianschangeperge (of Tianshan), een groot bergketensysteem in Centraal-Azië dat zich uitstrekt over landen als China, Kazachstan, Kirgizië en Oezbekistan. De naam geeft aan dat de plant van nature in dit specifieke gebergte voorkomt.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com
Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com
Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl
Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Taxonomie

- Rijk: Plantae
- Stam: Tracheophyta
- Klasse: Magnoliopsida
- Orde: Ranunculales
- Familie: Ranunculaceae
- Geslacht: *Adonis*
- Soort: *Adonis tianschanica*

Synoniemen

Adonis tianschanica is de geaccepteerde wetenschappelijke naam. Er zijn weinig algemeen gebruikte synoniemen, maar de plant wordt soms verward met andere, geelbloeiende *Adonis*-soorten uit Centraal-Azië, zoals *Adonis chrysocyathus*. Een mogelijk, maar ongebruikelijk, synoniem is *Adonis altaica* var. *tianschanica*, dat de plant als een variëteit van een andere, nauw verwante soort beschouwt.

Variëteiten en cultivars

Adonis tianschanica is een zeldzame botanische soort en wordt voornamelijk gekweekt door gespecialiseerde liefhebbers van alpiene planten. Er zijn geen specifieke benaamde cultivars van deze soort in de reguliere sierteelt bekend. De plant wordt gewaardeerd om zijn botanische herkomst en de vroege, grote, heldergele bloemen, kenmerkend voor de wilde soort.

Familie

Deze plant behoort tot de familie Ranunculaceae, oftewel de ranonkelfamilie. Zoals veel leden van dit geslacht en deze familie, bevat *Adonis tianschanica* hartglycosiden (cardenoliden) en andere giftige alkaloiden. Alle delen van de plant zijn giftig bij inname.

Hoogte

Adonis tianschanica is een compacte, lage vaste plant, typisch voor zijn alpine habitat. De plant bereikt een hoogte van ongeveer 15 tot 30 centimeter. De bloemen verschijnen vroeg in het seizoen, dicht bij de grond, en de plant vormt een dichte, robuuste pol van varenachtig blad.

Bloemkleur

De bloemkleur is een intense, heldere goudgele tint. De bloemen zijn relatief groot en komvormig, en kunnen een diameter van 4 tot 6 centimeter bereiken. Ze zijn opgebouwd uit glanzende bloembladen die het vroege zonlicht effectief reflecteren, een aanpassing aan de koude, bergachtige omgeving.

Bladkleur

Het blad van de plant is zeer fijn verdeeld, vederachtig of draadachtig, wat een delicate textuur geeft die contrasteert met de stevige stengels en heldere bloemen. De kleur is frisgroen tot lichtgroen. Het blad verschijnt vaak gelijktijdig met of kort na de bloemen.

Bloeiperiode

De plant is een zeer vroege voorjaarsbloeier. De bloei vindt plaats in de late winter of vroege lente, meestal in de maanden maart en april, afhankelijk van de mate van sneeuwbedekking en de temperatuur. Het is een van de eerste vaste planten die bloeit in de alpiene tuin.

Standplaats

Adonis tianschanica vereist een standplaats in de volle zon tot lichte halfschaduw, met name tijdens de bloei. De plant heeft een uitstekende drainage nodig, wat essentieel is vanwege zijn alpine herkomst. De bodem moet humusrijk, neutraal tot kalkrijk zijn en niet uitdrogen in de lente. De plant is uitermate geschikt voor rotstuinen en verhoogde bedden.

Herkomst

De plant is endemisch in Centraal-Azië en specifiek in het Tianschangeperge. De plant groeit daar op grote hoogte in alpiene weiden en op stenige hellingen. Dit wijst op een voorkeur voor zeer goed gedraineerde grond en tolerantie voor koude winters.

Soort gewas

Het betreft een kruidachtige, overblijvende vaste plant. De plant staat bekend als een gespecialiseerde alpiene of rotstuintplant en is waardevol vanwege de zeer vroege bloei. Net als andere *Adonis*-soorten is de plant zeer giftig.

Vermeerderingswijze

De meest geschikte methode voor vermeerdering is zaaien. De zaden hebben een complexe kiemrust en vereisen vaak een dubbele stratificatie (afwisselend koude en warme periodes) om te kiemen, wat het proces traag en onzeker maakt. Deling van de pol is moeilijk en moet worden vermeden vanwege de diepe, vlezig en gevoelige penwortel.

Klimaatzone

Vanwege de herkomst uit het Centraal-Aziatische hooggebergte is *Adonis tianschanica* extreem winterhard. De plant valt in USDA Klimaatzone 3 tot 6. Hij is uitstekend bestand tegen zeer strenge vorst.

Insecten

Als vroege bloeier is de plant een belangrijke stuifmeelbron voor de eerste bijen en hommels in het voorjaar. De bloemen produceren geen nectar, maar de vele meeldraden bieden voldoende stuifmeel. Door de toxiciteit heeft de plant over het algemeen weinig last van vraat.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:708298-1>

Samenvatting

Onderwerp	Details
Nomenclatuur/etymologie	<i>Adonis</i> (mythologische held), <i>tianschanica</i> (afkomstig uit het Tianschangeperge).
Taxonomie	Rijk: Plantae, Familie: Ranunculaceae, Geslacht: <i>Adonis</i> .
Synoniemen	Geen gangbare, geaccepteerde synoniemen.
Variëteiten en cultivars	Geen cultivars bekend; wordt als botanische soort gekweekt.
Familie	Ranunculaceae (Ranonkelfamilie).
Hoogte	15- 30 cm.
Bloemkleur	Goudgeel, komvormig.
Bladkleur	Frisgroen, fijn verdeeld/vederachtig.
Bloeiperiode	Maart- april (zeer vroege voorjaarsbloeier).
Standplaats	Volle zon, extreem goed gedraineerde, humusrijke, kalkhoudende grond.
Herkomst	Centraal-Azië (Tianschangeperge).
Soort gewas	Kruidachtige vaste plant (zeer giftig), alpiene plant.
Vermeerderingswijze	Zaaien (moeilijke kieming).
Klimaatzone	Zone 3-6 (Extreem winterhard).
Insecten	Vroege bijen en hommels (stuifmeelbron).